

SAIRASTAMISEN HINTA ALAS

Mistä on kyse?

Sairastaminen on monille ihmisille liian kallista. Ulosotossa on vuosittain yli puoli miljoonaa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksua. Asiakasta periaatteessa suojaava maksukattojärjestelmä on vanhentunut eikä se suojaa asiakasta riittäväällä tavalla. Asiakasmaksuissa, matkakorvauksissa ja lääkekustannuksissa on omat maksukattonsa, jotka kaikki nollaantuvat vuodenvaihteessa. Yhteensä maksukatoista koituu noin 1600 euron maksurasitus ihmiselle vuodessa. Maksurasitus kohdistuu tällä hetkellä alkuvuoteen kohtuuttoman voimakkaasti ja sitä tulisi jaksottaa tasaisemmin läpi vuoden.

Monet ihmiset kamppailevat myös lääkkeiden kustannusten kanssa. Kuluttajaliiton tekemän kuluttajakyselyn¹ vastaajista 76 % oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä, että lääkkeet ovat kalliita Suomessa. 32 % vastaajista oli viimeisen kolmen vuoden aikana lykännyt tarvitsemiensa lääkkeiden ostamista tai jättänyt niitä kokonaan ostamatta lääkkeiden hinnan takia.

Miksi asia on tärkeä?

Julkisen vallan on turvattava jokaiselle riittävät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut ihmisen varallisuudesta riippumatta. Perustuslakivaliokunta on todennut, että palveluista perittävät asiakasmaksut eivät saisi siirtää palveluita niitä tarvitsevien ulottumattomiin tai aiheuttaa sitä, että ihmiset joutuvat turvautumaan toimeentulotukeen maksun vuoksi. Niin kuitenkin tapahtuu. Asiakasmaksujen kierrättäminen perinnän ja ulosoton kautta on yhteiskunnalle kallista ja kustannustehotonta, ja on kohtuutonta, että ihminen voi joutua pitkäaikaisiin taloudellisiin vaikeuksiin sairastamisen kustannusten takia.

Kuluttajaliiton ratkaisuehdotukset

- Maksukattouudistus tulee tehdä ja terveydenhuollon maksukaton seurantavelvollisuus tulee siirtää palvelun järjestäjälle.
- Asiakkaalla tulee olla oikeus saada myös terveydenhuollon tasasuuruksia asiakasmaksuja alennettua, jos hänen toimeentulonsa vaarantuu maksun vuoksi. Tällä hetkellä terveydenhuollon tasasuuruiset asiakasmaksut ovat asiakasmaksulain alentamiselvoitteen ulkopuolella.
- Lääkeköyhyyttä tulee ehkäistä tarvittavin lainsäädäntötoimin.

¹Kuluttajaliitto | Aula Research, 9/2022, n = 1090